

ONOŹ (16) pt

W pierwszym o prawdopodobnie wahania (tak w on); -óź (2), -oź (1); -óź GosłCast; -óź : -oź Mącz (1: 1).

-ź (10) -fz (6).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVII (XVIII) w. s.v. ono. Partykuła deiktyczna (16) :

A. Wskazuje, z elipsą łącznika w orzeczeniu: to jest (2) :

Połączenie: »onoż on« (2): Y będą mowić onoż on mocz [Ecce vir PolAnt Ps 52/8; otożci człowiek WujBib Ps 51/8] który nic nie rozumiał o pánu nálfem RejPs 78v; Rzecz: onoż on co w złoćie Vfál/ w mocy/ w chytrey fpráwie SzarzRyt A4v.

B. Poprzedza zawiadomienie, obserwację; eccum Mącz, Cn; ecce illum, unde Mącz; illum, eccillum Cn (8) : Onoż iedzie moy fstarufzek RejJóz P7v; Sęd. Onoż iest [...] Przyftąpię fię ku niemu. CiekPotr 5, 40; O Nóz/ która karmiła pierśiami swoiemi Niemówiatko/ dziś [...] Prowadzi fwoię pánią [...] Widzę ią niewefołą GosłCast 23.

Połączenie: »onoż hajno« (1): Eccum Parmenonem incedere video, Onoż háyno Pármenoná widzę chodząc. Mącz 99a.

Fraza: »onoż (już) (kogo) mamy (a. macie)« (2): Vnde venit, Eccum [...] id est, Ecce illum [...] Eccu^m ipsum, Onózfgo mamy. Oności ydzie. Mącz 99a; gdy go im iuz oczywifcie pálcem vkazał/ wołaiąc ná nie: Onoż iuz macie tego Báránká [Ecce Agnus Dei PolAnt Ioann 1/36; Oto Báránek Boży Leop; Oto báránek Boży WujNT]/ kthory ma ná foby nośic grzechy wálze RejPos 321.

a. Z elipsą orzeczenia (1) : Poniżey w lewo czerwieni fię dawny Włodfłáwek [...] Támże v zamku Mintáwá leniwa W łákomą Wiflę nurćik fwoy wylewá. Onoż Włodfłáwki/ co go też oftrótem Kárniewfkim zowiem. KlonFlis G.

C. Poprzedza wyjaśnienie, uzasadnienie, przykład, komentarz do treści wcześniejszej wypowiedzi: oto, tedy, więc (6) : bi to belo podkalo iego Ziemka mialbi bel nagi Peter y noge y złota y znatzne opatrzenie/ onoż w teijze tam potrzebie podtem pfkowem Kofcieleckiemu [...] noge malo nie napulfoty vftrzelono cofz wzial zanagrade PaprUp G3v.

Połączenia: »iż ... onoż« (1): Ale iż X.K. y świádectwem y wykładem tych ludzi/ pogárdził [...] onoż fobie niech czytá Erálfmuřá CzechEp 305.

»jeśliby ... onoż« (1): Lecż ieřliby tym gárdzić chciał X.K. iż nie iego ordy kátholik był Kálwin: onoż ma Papiřtę tęgiego Fráncifzká Watáblá CzechEp 157.

»-li ... onoż« (1): A máłoli ná tym ma: onoż y Chriřtořtomá kthory thák krotko o tym piřze. CzechEp 305.

»żeby ... onoż« (1): Ale żeby kto nie rzekł/ że X.K. [...] o tym ták dálece nie myřlił: onoż naydzie fol. 97. řłowá iego inřze/ kthorymi fię práwie rzecz tá y vtwierdza y obiářnia CzechEp 255.

Fraza: »onoż masz« (1): oto im teraz pokażę/ gđzie/ kto/ y iák dawno Czyřćiec zbudował/ á to z piřmá ř. Onoż mařz kiedy Adam był z Ráiu wygnány/ mowi piřmo Boże. WysKaz 33.

Synonimy: oto, otoż.

Cf ANOŹ, ONO, [ONOĆ], ONOŹCI

